

FINANTSINSPEKTSIOON

INVESTEERIMISRISKIGA ELUKINDLUSTUSLEPINGU KOMPONENDID, ALUSVARA JA KINDLUSTUSVÕTJA TEAVITAMINE

Arvestades vajadust täpsustada kindlustustegevuse seaduse (edaspidi “KTS”) § 8 lõike 5 ja võlaõigusseaduse § 428 lõike 2 punkt 4 kohaldamist ning tuginedes Finantsinspeksiooni seaduse § 57 lõikele 1, kinnitas Finantsinspeksiooni juhatus 25.02.2004. a otsusega nr.10-3 soovitusliku juhendi “Investeeringisriskiga elukindlustuslepingu komponendid, alusvara ja kindlustusvõtja teavitamine”.

1. Soovitusliku juhendi eesmärk

Juhendi eesmärk on määratleda miinimumnõuded investeeringisriskiga elukindlustuslepingule, et tagada vastava kindlustusliigi ühene mõistmine ja pakkumine kindlustusandjate poolt.

Juhendiga määratakse minimaalne teabe hulk, mis tuleb kindlustusvõtjale esitada sõlmitud investeeringisriskiga elukindlustuse lepinguga kaasneva alusvara kohta.

2. Mõisted

- 2.1. Investeeringisriskiga elukindlustus on elukindlustuse liik, mille puhul kindlustusandja poolt makstav kas ühekordne või perioodiliste väljamaksete suurus sõltub lepinguga seotud alusvara väärtusest ja lepingus garanteeritud kindlustussumma suurusest.
- 2.2. Investeeringisriskiga elukindlustuse lepingutega seotud alusvara on finantsinstrumentide kogum, mis määratletakse investeeringisriskiga elukindlustuslepingus.
- 2.3. Alusvara väärtus on selles sisalduvate finantsinstrumentide turuväärtuse summa.
- 2.4. Lühipropekt on dokument, mis sisaldab käesoleva juhendiga sätestatud teavet iga finantsinstrumendi kohta alusvaras.

3. Nõuded alusvarale

Alusvaraks võivad olla ainult järgnevad finantsinstrumendid:

- aktsia või muu samaväärne kaubeldav õigus, mis on kaubeldav Eesti, A-tsooni riigi¹ või Euroopa Liidu liikmesriigi reguleeritud väärtpaberiturul;
- Eesti, A-tsooni riigi või Euroopa Liidu liikmesriigi reguleeritud väärtpaberiturul vabalt kaubeldav võlakiri, vahetusvõlakiri või muu emiteeritud ja vabalt kaubeldav võlakohustus;
- emiteeritud võlakohustus tähtajaga kuni üks aasta, millega tavaliselt kaubeldakse rahaturul ja mille emitent on registreeritud Eestis, A-tsooni riigis või Euroopa Liidu liikmesriigis; (rahaturuinstrument);
- investeerimisfondi osak või aktsia;
- nõudmiseni hoius ja tähtajaline hoius krediitdiasutuses, mis on registreeritud Eestis, A-tsooni riigis või Euroopa Liidu liikmesriigis;
- tuletisväärtpaber, mille eesmärgiks on alusvara väärtuse kõikumisest tuleneva riski maandamine ja mille korral on tagatud tuletisväärtpaberi väärtuse objektiivne hindamine ning tingimusel, et isik, kellega tehing tehakse, on krediitdiasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, kindlustusandja või väärtpaberivahendaja.

4. Nõuded investeerimisriskiga elukindlustusele

- 4.1. Iga investeerimisriskiga elukindlustuse leping peab sisaldama kuni lepingu lõppemiseni või kuni lepingujärgsete väljamaksete alguseni (v.a osaline väljamakse alusvarast) garanteeritud kindlustussummat.
- 4.2. Põhilepingu garanteeritud kindlustussumma surmajuhtumi korral ei tohi ühelgi ajahetkel olla väiksem kui 102% vastava lepingu alusvara väärtusest.
- 4.3. Kindlustusandja on kohustatud osutama kindlustuslepinguga seotud investeerimisteenust piisava asjatundlikkuse, täpsuse ja hoolikusega lähtudes kindlustusvõtja parimatest huvidest.
- 4.4. Investeerimisriskiga elukindlustuse toote pakkumise puhul (sh reklaamimisel) üksiku finantsinstrumendi esitlemisel peab kindlustusandja tagama, et seda finantsinstrumenti esitletakse elukindlustuslepingu alusvarana ning et kindlustusvõtja on teadlik, et lepingu sõlmimisega ei omanda ta vastavat finantsinstrumenti.
- 4.5. Investeerimisriskiga elukindlustustoote pakkumisel on kindlustusandja kohustuseks saada kindlustusvõtjalt teavet tema investeerimisvaldkonnaga seotud teadmiste ja kogemuste, investeerimise eesmärkide ja riski taluvuse kohta.

¹ A-tsoon - hõlmab kõiki Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) täisliikmeid ning riike, mis on sõlminud Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF) spetsiaalsed laenulepingud IMF-i Üldiste Laenukokkulepete (GAB -- General Agreements to Borrow) alusel. Samas arvatakse A-tsoonist viieks aastaks välja kõik riigid, mis restruktureerivad oma välisvõla. A-tsooni riigid seisuga 01.09.2003 on Austraalia, Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Kreeka, Luksemburg, Mehhiko, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Saudi Araabia, Slovakkia, Soome, Suurbritannia, Šveits, Taani, Tšehhi, Türgi, Ungari, USA, Uus-Meremaa

5. Kindlustusvõtja teavitamine alusvarast

- 5.1. Punktis 3. loetletud finantsinstrumentidest võib kindlustusandja koostada investeerimisportfelli ja esitada kindlustusvõtjale p. 6 (lühiprospektis) nõutava teave investeerimisportfelli kohta tervikuna eeldusel, et kindlustusvõtjale ei esitleta pakkumise käigus üksikuid finantsinstrumente eraldi.
- 5.2. Käesoleva juhendiga sätestatud teave esitatakse iga finantsinstrumendi kohta lühiprospekti näol ning see peab olema selgelt sõnastatud, ülevaatlikult liigendatud ja koostatud eesti keeles või kokkuleppel kindlustusvõtjaga muus keeles.
- 5.3. Lühiprospekt tuleb edastada kindlustusvõtjale kirjalikku taasesitust võimaldavas vormis või viidates allikale, mis kirjalikku taasesitust võimaldab. Kindlustusvõtja nõudmisel peab kindlustusandja lühiprospekti esitama paberikandjal.
- 5.4. Teavet alusvaras sisalduvate Eestis registreeritud investeerimisfondide ja välismaiste investeerimisfondide kohta, mille osakute või aktsiate avalik müük Eestis on registreeritud Finantsinspektsioonis, võib kindlustusvõtjale avalikustada samas mahus investeerimisfondide seaduses sätestatud nõuetega.
- 5.5. Teavet alusvaras sisalduvate Eesti ja välisriigi emitentide poolt Eestis avalikult pakutavate väärtpaberite kohta, mille prospekt on registreeritud Finantsinspektsioonis, võib kindlustusvõtjale avalikustada samas mahus väärtpaberituruseaduses sätestatud nõuetega.
- 5.6. Kindlustusvõtjale edastatava teabe tõlkimisega kaasnevat riski ja vastutust tõlke õigsuse eest kannab kindlustusandja.
- 5.7. Kindlustusandjal on kohustus lepingu sõlmimisel teavitada kindlustusvõtjat valitud finantsinstrumentide avalikustamisele kuuluvatest andmetest või esitada viit nimetatud andmetele.
- 5.8. Kindlustusandja peab teavet alusvara kohta pidevalt uuendama ja kindlustusvõtjale edastama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt üks kord aastas, samuti lepingu muutmisel.
- 5.9. Kindlustusandja poolt esitatav teave peab kokku langema avalike aruannete teabega ja erinevates dokumentides avalikustatud teave ei tohi olla vasturääkiv.
- 5.10. Käesolev juhend sätestab minimaalsed nõuded esitatavale teabele. Kindlustusandja võib lühiprospekti täiendada lisainformatsiooniga, mis muudab finantsinstrumendi olemuse ja temas sisalduvad riskid kindlustusvõtjale arusaadavamaks.
- 5.11. Lühiprospekt peab arusaadavuse ja loetavuse tagamiseks olema jaotatud vähemalt kuueks alajaotuseks.
 - 5.11.1. Esimene alajaotus koosneb järgnevast üldteabest:
 - finantsinstrumendi liik;
 - jurisdiktsioon;
 - millisel reguleeritud väärtpaberiturul finantsinstrumendiga kaubeldakse;

- ISIN kood;
- valuuta, milles arvutatakse finantsinstrumendi väärtust;
- emiteerimise kuupäev, asutamise kuupäev;
- lühiprospekti koostamise kuupäev;
- kuupäev, millise seisuga andmed on esitatud.

Käesolevas osas peab rõhutama, et see on vastava finantsinstrumendi lühiprospekt ja juhul kui on olemas ametlik prospekt, siis peab olema toodud sellele viide.

5.11.2. Teises alajaotuses selgitatakse finantsinstrumendi investeerimispoliitikat, mis peab muuhulgas sisaldama:

- finantsinstrumendi lühikirjeldust (fondi puhul tema struktuurne jaotus, geograafilise jaotuse, majandussektorite jms alusel);
- investeerimiseesmärgi täitmiseks kasutatavate meetodite ja viiside kirjeldust;
- peamisi riskitegureid, mis vastava finantsinstrumendiga kaasnevad (nt investering suunatud teatud majandussektorile, riigile, geograafilisele piirkonnale; emitendi tegevus).

5.11.3. Kolmandas alajaotuses selgitatakse investori profiili. Siin kirjeldatakse lühidalt millisele investorile on antud finantsinstrument mõeldud, milline on sobilik investeerimisperiood, võimalikud investeringuväärtuste kõikumised jms.

5.11.4. Neljandas alajaotuses peab sisalduma teave finantsinstrumendi väärtuse kohta:

- nimiväärtus;
- viimase 5-10 aasta väärtuse muutused;
- tootlus (võlakirjade intressimäär, kupongi sagedus, dividendimäär);
- väärtus ja selle määramise põhimõtete kirjeldus.

Tuleb avalikustada, kes on arvutanud vastava instrumendi väärtuse, tootluse ja ära näidata vastavad viited.

Simuleeritud (tuletatud) tulemuste (mh tootlikkuse) esitamine on keelatud.

Juhul, kui tulemusi võrreldakse mõne finantsindikaatoriga (*benchmark*), siis vastavad finantsindikaatorid peavad olema avalikud ja kokku sobima selle finantsinstrumendi olemusega.

Lisaks tuleb käesolevas alajaotuses kindlustusvõtjat teavitada, et:

- erinevate jurisdiktsioonide finantsinstrumentide väärtuse arvutamine võib olla erinev ja nende võrdlemisel tuleks olla ettevaatlik;
- finantsinstrumendi väärtus on volatiilne;
- minevikus saavutatud tulemuslikkus ei garanteeri sama tulemuslikkust tulevikus.

5.11.5. Viiendas alajaotuses selgitatakse finantsinstrumendi tulu jaotamist. Käesolevas alajaotuses kirjeldatakse kas tulu jagatakse investorile või investeeritakse uuesti. Kui toimub tulu jaotamine, siis tuleb kirjeldada tulu jaotamise poliitika ja tagasimaksete ajahetked.

5.11.6. Kuuendas alajaotuses esitatakse elektrooniliste kodulehekülgede aadressid ja muud allikad, kus finantsinstrumentide kohta saab täiendavat informatsiooni.

6. Soovitusliku juhendi jõustumine

Juhendi rakendamist peab Finantsinspeksioon soovituslikuks alates 01.04.2004. a.

